

100 jaar Gooise kinderboeken (1897-1997)

Tentoonstelling t/m 14 mei 2000 in het Goois Museum, Kerkbrink te Hilversum.
Geopend dagelijks, behalve maandag, van 13.00 tot 17.00 uur.

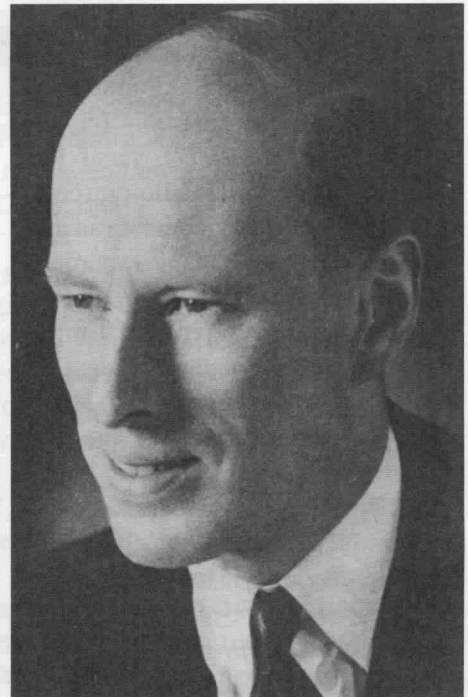
De tentoonstelling is gewijd aan auteurs die in het Gooi geboren zijn en daar gewoond of gewerkt hebben. Sinds de opening van de Oosterspoor in 1874 werd het Gooi geliefd als woon-/forensenplaats. Tachtigers als Van Deyssel, Van Eeden en Gorter vestigden zich er, maar opvallend groot is ook het aantal bekende (en soms minder bekende) auteurs van het kinder- en jeugdboek.

Een vijftigtal werd uitverkoren, waarbij regionale 'grootheden' als Jhr. Jan Feith en Hans de la Rive Box extra aandacht krijgen. Vele tientallen moesten achterwege blijven. Het radio/tv-wezen, waarvan een aparte expositie gewijd zou kunnen worden, is bewust buiten beeld gehouden.

In 1897 verscheen het eerste meisjesboek, *Loula Almerus*, van **Truida Kok** (1869-1949), Hilversumse van geboorte. Ze werd in haar tijd veel gelezen en in 1955 in het *Gulden Boek* van de Gemeente Hilversum opgenomen. In hetzelfde jaar 1897 verscheen ook de eerste stelling van **Nynke van Hichtum** (1860-1939), *Sip-su 'de knappe jongen'*, een Eskimo-geschiedenis. Zij woonde de laatste dertien jaar van haar leven in Hilversum. In deze tijd ontstonden in samenwerking met **Cor Bruijn** (1883-1978) een drietal bundels *Uit het sagenland*. Verder schreef zij hier nog enkele 'Friese' boeken. De (sport)journalist **Jhr. Jan Feith** (1874-1944) schreef al zijn "gezonde, frisse jongensboeken" in

Jhr. Jan Feith (1932)

Hans de la Rive Box (1937)

Hilversum, waar hij tot augustus 1921 woonde. Dudok raadpleegde hem voor de realisatie van het Hilversumse sportcomplex. Een van zijn bekendste boeken was *De reis om de wereld in veertig dagen* (1908, 1926 6e druk). Van het merendeel van de zeventien auteurs uit de negentiende eeuw stamt de productie van vóór de Tweede Wereldoorlog. Uitzonderingen hierop zijn Cor Bruijn en **Clinge Doorenbos** (1884-1978). Van de Telegraaf-chroniqueur Clinge verschenen na de oorlog de tientallen boekjes met kinderversjes.

Uit het begindecennium van de twintigste eeuw is allereerst de Gooise veel-schrijver **Hans de la Rive Box** (1906-1985) te noemen. Hij stond aan de wieg van de bekende 'kwartjesboeken' van uitgeverij Helmond en schreef zelf 14 van de 170 delen voor de jongens; van de meisjesserie schreef hij er vijf onder de naam van zijn vrouw, Nellie Wesseling. Om zijn vele boeken aan uitgeverij te slijten bediende hij zich van diverse andere pseudoniemen zoals Wouter Walden en Vera Robinson. **A.D. Hildebrand** (1907-1977), vanaf 1928 vooral ook bekend als radio-omroeper, was verreweg het productiefst van allen met ongeveer 250 boeken, waaronder uitgebreide reeksen als *Bolke de Beer*, *Dorus Das*, de reuzen *Belfloor* en *Bonnevu*, en de kabouter *Kandat*.

An Rutgers van der Loeff (1910-1990) werd na de oorlog de grote baanbreker met het 'geëngageerde' kinderboek. Zij snijdt actuele themata als rassendiscriminatie, vrede, gehandicapt zijn, kindbescherming in haar jeugdboeken aan. Ook schrijft ze over het kinderboek in *De druiven zijn zoet*, Zeventien stemmen over het kinderboek (1967). Aan haar werd in 1955 als eerste de

nieuw ingestelde onderscheiding van 'Kinderboek van het jaar' [voorloper van de Gouden Griffel] toegekend voor *Lawines razen* (1954). Na haar komt een stroom van goede kinderboeken-schrijvers op gang. Geboren in de jaren twintig zijn dat **Henk Barnard**, **Paul Biegel** en **Jaap ter Haar**. **Imme Dros** en **Rita Törnqvist** zijn van de dertiger jaren. Verder zijn er nog **Burny Bos** (1944) en **Hans Hagen** (1955).

Illustratoren

Direct verbonden met het kinderboek is de illustratie. Bijna alle bekende illustratoren woonden wel een tijdlang in het Gooi. Tjeerd Bottema, Rie Cramer, Eppo Doeve, Pol Dom, het echtpaar **Eelco ten Harmsen van der Beek** en **Freddie Langeler**, Wam Heskes, Jan Lutz, Jan Rinke, Jan Sluijters, om een aantal te noemen, werkten allemaal voor diverse auteurs van deze tentoonstelling. Daarom is op de tentoonstelling ook aandacht besteed aan een aantal van hen.

Onlosmakelijk verbonden aan Jan Feith is **Willy Sluiter**. Henk Barnard werkt samen met zijn vrouw **Reintje Venema**, evenals Imme Dros met **Harry Geelen**. Bekend is de coproductie van moeder en dochter **Rita** en **Marit Törnqvist**. En ook Marten Toonder (1912) kunnen we tot de Gooiers rekenen: hij en **Phiny Dick** woonden van 1954-1965 (vertrek naar Ierland) in Blaricum.

Marcus van der Heide